

BISKOP GUNNERUS' VIRKSOMHED

FORNEMMELIG SOM BOTANIKER

TILLIGEMED EN OVERSIGT OVER BOTANIKENS TILSTAND I
DANMARK OG NORGE INDTIL HANS DØD

VED

OVE DAHL

III

JOHAN ERNST GUNNERUS

TILLÆG II: UDDRAG AF GUNNERUS' BREVVÆKSLING, SÆRLIG TIL
BELYSNING AF HANS VIDENSKABELIGE SYSLER

HEFTE 9

DET KGL. NORSKE VIDENSKABERS SELSKABS SKRIFTER. 1907. NO. 4

AKTIETRYKKERIET I TRONDHJEM
1908

H. Breve angaaende Gunnerus' slegtninge.

Ifølge biskop Gunnerus' vita i Flora Norvegica II efterlod hans fader Erasmus Gunnerus sig ved sin død 1732¹⁾ 14 børn.²⁾ Af disse biskopens søskende nævnes i de efterfølgende breve en broder og to søstre. Broderen, Peter Gunnerus, var født i Kristiania 1723, blev 1749 pers. kapellan i Eidanger og 1752 resid. kapellan sammesteds, hvor han døde 1759. Han var gift med Marthe Karine Dorph, der døde 1762, og havde 3 børn: Niels Dorph, Anne Marie og Erasmus. Disse, der altsaa tidlig blev forældreløse, nævnes oftere i brevene. Niels Dorph G., født 1751, kom 1763 i huset hos biskop Gunnerus, blev 1770 student og studerede ved Kjøbenhavns universitet især økonomiske og naturhistoriske videnskaber. 1772 blev han alumnus paa Borchs kollegium, 1774 foged i Inderøen og 1788 amtmand i Nordre Bergenhus, døde 1789. Den yngre søn Erasmus, født 1756, døde som student i Kjøbenhavn 1787.³⁾

1) Se aarsskr. 1891 pag. 93.

2) Relicta uxore cum hoc inter quatuordecim liberos filio. Fl. Norv. I. c. I Kristiania ministerialbøger i rigsarkivet nævnes følgende børn af Erasmus Gunnerus og Anna Gerhardsdatter: 1) Patroclus Wilhelm, døbt 9. juli 1721; 2) Peder, døbt 26. januar 1723; 3) Anna, døbt 9. juni 1724; 4) Anna Dorothea Charlotta, døbt 24. mai 1725; 5) Catharina Dorothea, døbt 12. april 1726; 6) Cathrine Hedeveg, døbt 4. oktober 1727; 7) Ditlev, døbt 27. november 1728; 8) Else Sophie, døbt 12. april 1730.

Desuden omtales, at Erasmus Gunnerus 13. marts 1727 har betalt for gravsted for et lidet barn, endvidere, at der 15. september 1727 og 26. september 1730 begravedes et lidet barn for ham.

3) Se aarsskr. 1891 pag. 72.

Den ene af biskopens søstre Stine, der havde været gift med Kaptein Brohier, styrede som enke huset for broderen allerede ved hans ankomst til Trondhjem. I brevene nævnes hendes 3 børn, nemlig Johan Mathæus Brohier, søkadet i Kjøbenhavn¹⁾, og to døtre Elise og Agathe²⁾, der ligeledes opholdt sig hos morbroderen i Trondhjem. Han havde indsat dem og deres moder til sine arvinger.

En anden søster af biskopen Cathrine Hedvig var gift med tolder i Kristiansand, tidligere officer, kammerraad Hans Henrich Charisius (han hed ikke, som ved nr. 437 ovfr. oplyst, Emanuel Junge Charisius). En broder af ham, Ferdinand August Charisius,³⁾ var amanuensis hos Gunnerus i de første par aar i Trondhjem.

949. 1759 19. Februar fra I. H. Monrad⁴⁾,
Eidanger Præstegaard. (StA.)

Høiædle Hr. Biskop! Det er mig hjertelig ukjært, at jeg i det første brev, jeg har den ære at insinuere Dem, som Biskop, skal have anledning til saa ubehagelig een materie, andgaaende Deres Hr. Broders dødelige avgang sidstleden 11te Febr., hvorved han, som for sin part døde meget vel og fornøjet, har efterladt een bedrøved Enke med 3 umyndige børn uden Mand, uden Fader, uden Huus, uden Leve Brød, men liigesom jeg ikke paatviiler, at jo dette dødsfald bedrøver D. h., liigesom os andre her paa stedet, hvorfore jeg heller ikke meere vil mælde derom, for ikke at hugge saar i saar, saa paatviiler jeg heller ikke, at jo D. h., saa vidt som mueligt, ønsker at blive eet middel til Enkens hjælp; vi har i

1) Han blev søofficer 1770 og premierløjtnant 1776, men døde allerede 31. janr. 1779, 31 aar gammel, efterat han med nogle andre søofficerer var udsendt for at gjøre tjeneste i den engelske marine. Jfr. Garde, Efterretn. om den danske og norske Sømagt, bd. 4, reg. Navnet skrives her Brøhjer.

2) Ogsaa i Schønings brev til Suhm i anledning af Gunnerus' død omtales denne søster og hendes to døtre (se Rasmus Nyerup: Udsigt over P. F. Suhms Levnet og Skrifter, Kjøbenhavn 1798 p. 443—44).

3) Se om dem og deres slægt Personalhist. Tidsskr., 2 r., bd. 3, pag. 200 fg.

4) Jørgen Herman Monrad, f. 1714, 1739 pers. kapell. til Gran, 1746 sogneprest til Eidanger, døde 16. septbr. 1763.

den henseende avtalt med hinanden, at min yngste Broder Marcus Ditlev Monrad¹⁾, der nu er 14 aars gammel Student, og allerede har ansøgt om brødet, skal forpligte sig til, ifald han nyder det, at give Enken een aarlig pension av 30 rdr., som det meeste, der av saadant brød kand udgives, og mueligens enda efter dets ringhed og min broders omstændigheder kunde falde for tungt, hvis ikke brødet var kjært, og hans andre venner her i æggen kunde komme ham til hjælp; for denne pension skal jeg indestaae Enken, saa længe vi lever, og han bliver her i Kaldet, derom har og Enken allerede idag med posten paa sin siide giort ansøgning til Græv Holstein og Moltke, desuden har og jeg paa egne vegne giort ansøgning om at nyde tilbage den residerende Capellans Gaard paa Landet, kaldet Valler, paa fundamente av, at den efter det Kongl: allernaadigste rescript alleene var bevilget Hr. Gunerus for hans Leve-tiid, hvori jeg saa meget lettere haaber at reusere, hvis jeg faar min Broder til Capellan, og ifald saa skjær, har jeg lovet Enken, saa længe jeg lever, at beholde Landskylden av Gaarden, der beløber sig til 9 rd. aarlig. Vi gjør os altsaa den faste formodning, liigesom herved følger min Ærbødige forlangende, at D. h. vil gjøre Dem al muelig umage for, at vi herudi hos hans Majestæt maae blive bønørte, hvortil jeg holder det unødigt at frembringe anden bevægende motiv, end at henskyde mig til den oprigtige Kjærlighed, De har baaret for den Avdøde, som Broder, og for mig, som ven. Da jeg desuden har lovet den sl. Hr. Gunerus at drage omsorg for skiftet efter ham, at hans Enke paa billigste maade maatte blive behandlet, siden han ikke fant det raadeligt for hende at sidde i uskiftet boe, siden det er kun lidet, da i fald D. H. fant fornødent noget paa Deres vegne, som nærmeste Frænde, i boet at andrage, om De da behager at antage denne bekjæntgjørelse fra mig, som een indvarsel fra min Broder, som Provst²⁾, og om det ikke falt Dem til Besværing at blive andsat til Formynder for een av Børnene, hvis der skulde falde noget at arve, at jeg da derom maatte blive be-

1) Marcus Ditlev Monrad, f. 1722, student 1744, 1761 pers. kapellan hos broderen i Eidanger, senere res. kap. sammesteds. Døde 1764.

2) Johan Fredrik M., se følg. brev.

æret med Deres behagelige underretning; Næst at recommendere mig i D. h.s sædvanlige bevaagenhed henlever jeg etc. Deres etc.

I. H. Monrad.

950. 1759 16. Juli fra Johan Fr. Monrad¹),

Gierpen Præstegaard. (StA.)

Høyædle etc. hr. Professor og Biskop! Skiftets udfald efter D. H.s Salig Broder hr. Petter Gunnerus er saaledes udfaldet, at da alle og eenhver af Creditorerne (hvoraf de fleeste toge Enken god for deres tilgodehavende, og hun derfor, til desto større Soulagement, nød alle Sterboets midler til egen raadighed uden auction) havde nødt sin fulde betaling og udlæg hos Enken, blev intet tilovers for Børnene at arve, som hermed allerydmygst bliver D. H. indberettet fra etc. etc.

Johan Fr. Monrad.

951. 1759 18. August fra Merte sl. Gunnerus²), Brevig. (StA.)

Høy ædle og høy ærverdige her biskaab, Min aller høyst ælskeligste broder! jintet skal Mere og jnderlig glede Mig En som dette Maa finde Min høyærverdige kiere broder ved hilsen og sunhed eftter sin Lange og besverlige visitas ræse, jeg da af hierttet gratulerer hans hiemkomst, og ønsker ham frem Deles herrens naade Lyke og velsignelse, j hans høye og besverligge Embede, som det Er Mig En sann glede altid at høre at Det gaar Min saa jinderlig og høyt Elskverdige En broder vel, ja ikke allene En broder Men nu staar saa gaat som j Mans sted for Mig og Mine smaa, Jeg tager og Mig den frihed, og til Melder Min hiertte broder, Mine omstendigheder, saa som jeg ved at han ret haer Et kierlig hiertte til Mig og beder Jeg at han ike vil glemme Mig for sin kiere broders skyld Min salig Mand som saa høyt og hierttelig Elsked ham, saa vel som de andre hans søskende, Jeg Maa beklage at jeg jke uden stor hierttens sorg og biter graad Maa klage at jeg har Mistet En Dyre bar skat af dette jordiske ja En Elskværdig og nu salig siel, der nyder den høyeste glede jsteden for uroe, her j denne

1) Johan Fredrik Monrad, broder af den i forrige brev omtalte Jørg. Herman M., f. 1713, 1739 pers. kap. hos faderen, David M., og 1746 dennes eftermand som prest i Gierpen, provst over Bamble 1756—88, døde 1790.

2) Merte Carine, f. Dorph.

Møye fulde verden, jeg har da nu j herrens navn sent Min Lile Nils Dorph Gunerus jn til Min svaager Hagen¹⁾, vor han gaar j skole hos en student ved navn Valberg og Lærer at regne og skrive samt begynder og lidet paa Lattien. Mine tanker Er Eftter hans salig faders begier at haalde ham til bogen, gud give ham saa sant hode der til som jeg skal sørge derfor af alle kreffter, og sparer herren Min hierte broder Livet, da ved ieg naak han finder En fader i ham.

skiftet Er og sluttet Eftter Min salig Mand, og var criditorer saa artig og betroede Mig gielden, til Eftter haanden at bettalle; det gik aap j aap gelden og boets Efeftter som kun var de faa Møbler som j den kaartte tid var lagt til gode j huset som vi var gift sammen, nogle har jeg saalt af dem for at betalle jeld Med, og vil ieg Med resten beroe til jeg ser udfaldet.

Med ausionen paa Min salig Mans bøger, som allerede Er sent til Christiania, og har den gode her Aatte Holmboe²⁾ været saa artig og Drager omsorg for dem, rækker ike bøgerne til Min giæld saa faar jeg da selge det resterende til jeg kan giøre rede for det jeg bør, ti det var hans første og siste begiering af Mig at En ver Maatte faa sit, og sagde han, gud skal sørge for dig og vaare 3 smaa, som han og vist jør, jeg har aafte tengt paa jobs ord, som Min kiere broder skrev Mig til, da Min salig Man var død, herren gav herren tog herrens navn være Laavet, jeg kan ike fultake Min gud for hilsen saa og for dette lives aap- haald sørger han og daglig for Mig, til nødtørtighed, Min hierte broder ved vel at jeg har 03 rix daller af her Finkenhagen³⁾

1) Frans Peter Hagen, f. 1714 i Kristiania, discipel paa Svaneapoteket sammesteds, apotekereksamen 1742 og modtog samme aar bevilling paa samme apotek, som han overtog 1752. Flyttede 1762 til Soler (se nr. 966 nedenfor). Døde ca. 1783. Var gift 1) i Kristiania 1743 med Elisabeth Kathrine Brandt, 2) paa Eidsvold 1758 med Anne Olsdatter Dorph (f. ca. 1720, d. 1788), hvis fader Ole Dorph en tid var inspektør ved Kristiania tugthus og senere levede som proprietær i Høland (Jørg. W. Flood: Norges Apotekere). Efter Giessings Jubellærere I, 512 skal hans anden hustru have hedt Karen Dorph.

2) Slotsprest paa Akershus og Sogneprest til Aker, se nr. 485 ovfr.

3) Nils Finkenhagen, f. i Kristiania 1727, 1759 resid. kap. til Brevig, 1763 sogneprest til Slidre, 1777 til Løiten, hvor han døde 1795.

og 02¹⁾) af Bruns kasse, j kiøbenhavn, og saa har ieg her af Brevigs borgerskab og saa noget j penge, saa Meget kan ieg inu ike sige føren om Et aars tid om jeg Lever, saa jeg j Mine omstendigheder faar skike Mig som jeg kand, Var jeg saa Løkelig j verden, og kunde se Min hiertte og høyerverdige broder biskaap j Agershus stift, saa kunde jeg gledes ved at faa se ham og Muliggens jeg kunde og, være til En liden tieniste, Min kierlige hilsen beder ieg Maa formeldes for søster Stine og børn, gud ske tak for hun kan være hiertte broder til glede og fornøjelse, lige saa at hun nu har faat den glede for sin store hiertte sorg hun saa lenge har sidet udi som En fattig Enke, jeg ret gleder Mig for at Min hiertte broder har taget sig hende an som En fader sine kiere børn, jeg ønsker hende kuns kræftter til at faarestaa saadant hus som jeg ved der kan være, j Min hiertte broders hushaaldning, hun Er stakel klæn Modig saa vit jeg altid har kient hende, gud ved vor kier ieg har hende og har hun alltid liget baade Mig og Min salig Mand paa hiertte, Men vaare omstendigheder var ike saa til at iøre det som vi ønsket, Men nu gud ske tak har ret herren sørget for hende; fra Maansjør A al²⁾) j Paaskerund har jeg Meget at takke for sin kierlighed til Mig, har og bedet at for Melde sin respægt for Min hiertte aller kiereste broder, som jeg og Maa udbede Mig at naar han skriver ham til, at han da vil take ham for hans godhed til Mig, aller kiereste broder fortryd nu ike paa Min dristighed at jeg har incomoderet ham, jeg udbeder Mig hierttelig at være recomanderet, j saa høyt Elskværdig En broders yndest og bevaagenhed, jnttet skulle glede Mig Mere En ieg kunde vise Med vad for ære og kierlighed jeg Er og forbliver, høiyædle og høyerverdige her biskaabs, Min aller kierreste broders dienst ærbødige og skylige tienerinde

Merte sl: Gunerus.

¹⁾ Staar saaledes i originalen.

²⁾ Vistnok Nils Jakobsen Aall, f. i London ca. 1702, kom 12 aar gammel til Brevik, blev siden kjøbmand og trælasthandler i Porsgrund, hvor han døde 1784. En søn af ham, Nicolai Benjamin (f. 1739, død 1798), var en tid amanuensis hos Gunnerus (se nr. 250 og 381 ovfr.).

952. 1760 17. Mai fra rektor I. P. Hersleb¹⁾, Christiania. (StA.)

Høyædle etc. Hr. Biskop! Paa D. H. H.s Høy-Gunstige av 26de næstavvigte har jeg den ære med dette mit Underdanige Gien-svar at opvarte. Saasart D. H.s Sal. Hr. Broders Søn her til Skolen ankommer, skal det være min Underdanige Skyldighed ey allene med ald Kiærlighed at modtage ham, men og siden at drage omsorg saa vel for hans Undervisning, som understøttelse med saa store stipendier, som nogen efter hans profect kand her i Skolen nyde; Og naar hand kand avancere til 4de Classe, om ikke saa lige til den Øverste part, skal han dog straxen nyde sine ugentlige Kostpenge, som er 3 Rixort af Communitets Cassen. Imidlertid vil Jeg underdanig udbede mig Continuation af D. H. H.s Høy-gunstige Affection, og næst min og Min Kones Underdanige Compliment har den ære etc. etc. I. P. Hersleb.

953. 1761 5. Jan. fra Merte Carine sl. Gunnerus, Brevig. (StA.)

Høy ædle og høy Erverdige, aller kiereste broder. Det skal saa hiertelig glæde Mig, om Dette kunde finde Min aller kiereste broder ved al den glæde og fornøyelse som ieg af Mit hiertte ønsker ham, og Er det og derfor jeg nu incommoderer Min aller høyst Elskelige kiere broder Med Mit hierttelige og inderlige ønske at den aller høyeste vil nu i dette begynte aar velsigne Min aller kiereste broder Med al aandelig og legemlig velsignelse, ja herre iesu staa selv Med og styrke ham, og følge ham in og ud, saa ved ieg, han ved ham vinder alle ting, saavel styrke i sit saa vigtige Embede som i alle hans fornødne forretninger, Herren glæde Mig at ieg Maatte nyde ham i Mange aar til Min hierttelige fornøyelse, og om det Er herrens vilie jeg Maatte se ham i min salig farbroders og En faders sted²⁾ for Mig og Mine smaa børn, her i stiftet, og sandelig ieg troer og det vist skeer, at Mit og Min salige Mans ønske derudi bliver aapfyld, vad Ellers Mine omstendigheder angaae, Da tager ieg gud for hilsen, gud hielper

¹⁾ Jacob Peter Hersleb, f. 1716 i Stod, deponerede 1733, magister 1736, konrektor i Kristiania 1737 og 1746 rektor sammesteds. Døde 1781.

²⁾ Niels Dorph, f. 1681, 1738 biskop over Akershus stift, døde 1758. Han var en broder af hendes fader Ole Dorph, se nr. 951 ovfr.

Mig hver dag at Mig intet fates til Mit aaphold omskiønt ieg Maa tage Det saa uforskyldt af Mine velynderes haand her i Brevig, ti den liden pensioen og af Enke kasen kunde ike hielpe til føde og klede for 3 børn, Min Lile søn i Christiania skiker sig vel, ieg hafde brev forgangen dag fra dogtoer Holmbøe¹⁾, som har laavet Mig at kaste Et øye til ham, og at han og har den frihed naar han vil, og komme i hans hus, ti han har sel en Liden søn som gaar j Christiania skolle, Min største Lyst i verden nu Er at ieg kunde se Mine 2de sønner iblant de hederlige studentteres tal, og at min allerkiereste broder kunde faa En af dem til sin fammelues, nu vil ieg have Mig serdeles recomanderet i dette nye begynte aar hos Min allerkiereste broder, gud velsigne ham for den kierlighed han har i forgangen aar bevist Mig j at ce Min lile søn recomanderet til biskaap Nanestad og regtoer Hersløv²⁾, lever vi til paaske tenker ieg vist at nyde noget til klede og bøger til ham, Min kierlige hilsen til søster Bræer³⁾ med børn, lever di friske og vel skal det glede Mig. Jeg er da etc. aller kiereste broders etc.

Merte Carine sl: Gunnerus.

954. 1761 24. Juli fra F. A. Charisius⁴⁾, Christiania.⁵⁾ (StA.)

Højædle etc. Herr Biskop, Høj Gunstigste Velynder! At jeg den 17de Julii her til stædet Gud være Lovet er Lykkelig og vel ankommen, maa jeg saa skyldigst, som underdanigst have den ære at indberette min Høj-Gunstige Velynder, som den, jeg tør gjøre mig det haab om, vil fornøje sig at høre min velgaaende. Kortelig maa jeg andrage de omstændigheder, der forandrede mit dessein, og bragte mig paa de tanker først at gjøre en tour hid til Christiania, da ellers mit Forsæt, førend min Høj Gunstige Her Patrons Avrejse paa visitatzen, Dem vel bekjendt, med Skibs Lejlighed var besluttet til Kjøbenhavn: Dette var da i anledning av

1) Se nr. 485 ovfr.

2) d. e. Hersleb, se forrige brev.

3) d. e. Stine Brohier.

4) Student Ferdinand August Ch., en broder af G.s svoger kammerraad H. H. Ch., se nr. 437 og 461 ovfr. og følg. brev samt indledningen til dette afsnit.

5) Besvaret d. 8de aug. 1761 (Gunnerus' paaskrift). Se følg. brev.

nogle gode Venner, der agtede at rejse over Land til Christiania, samme tilbød mig at gjøre Compagnie, forestillende mig tillige den Liden difference, der kunde være i mellem Søe- og Landrejsen i henseende til depencerne, hvilken, da jeg og lettelig kunde skjønne ikke vilde være meeget stor, lod jeg mig persvadere at gjøre Selskab, hvorved jeg og kan rose mig at have fundet min regning, saa vel meedens jeg var under vejs, som nu jeg har været i Christiania, hvor jeg har Venner der ere mig til soutien og understøttelse i alle maader.

Jeg maa vende mig til det stæd hvor jeg kom fra, og ikke forglemme min skyldighed, der paaminder mig til allerstørste taknemmelighed mod en Velgjører, som Gunstige Her Patrons Omhyggelighed for mig, den tiid jeg har haft den Lykke at være udi D. H.s Huus, hvor jeg i henseende til min Velfærds Forfremmelse og mange andre Begivenheder, har profiteret av Høj Gunstige Hr. Patrons vidt indseende og fornuftige Raadførsel, der i adskillige tilfælde, saa vidt mueligt, har tjent mig, som ung og uforsigtig til regul og eftertanke. For saadan D. H.s udviste Grace og Bevaagenhed, er jeg ikke i stand at avlegge, som dog billighed udkræver, min allerskyldigste taksigelse og erkjendtlighed. Jeg udbeder mig alleene D. H. vil være fornøjet med mit ringe og ufuldkomne ønske, der indeholder al timelig og aandelig Velstand til Belønning, Og haaber Høj Gunstige Velynder lige som tilforn lader mig være recommenderet udi Deres høje Gunst og Bevaagenhed, den jeg og stædse vil have mig udbedet. Næst min underdanige compliment at formelde til Dydige Frue Søster, Jomfrue Søndersborg¹⁾, Lille Elisabeth og Broder Johannes har jeg den ære med største veneration og Høiagtelse at henleve etc. etc. F. A. Charisius.

P. S. Tillad at jeg, efter sluttet Brev, tager mig den Frihed at incommodere, udbedende det D. H., om det ikke skulde være for stor bryderie, vilde meddeele mig en attest om min opførsel og Levemaade, den jeg ved Lejlighed vil vente mig tilsendt.

1) Helene Søndersborg, G.s søskendebarn, senere gift med Ole Lie, kappellan til Støren, se nr. 22 ovfr. og nr. 956 nedfr.

955. Kopibog nr. 5 pag. 512.

1761 8. Aug. til Monsr. Carisius i Christiania.

Med D. Skrivelse av 24 Julii sidstleden har Jeg erholdet den Efterretning, at De lykkelig og vel er ankommen til Xstiania hos D. venner, og der nyder soutien til D. videre reise, som ret meget fornøyer mig, ligesom Jeg ogsaa stedse ønsker D. bestandige velgaaende. Den forlangte Attest følger og hermed indsluttet. Naar De er kommen til Kiøbenhavn, saa kan De adressere sig til Etats-Raad Klevenfeldt¹⁾, som har lovet mig at være Dem behielpelig, hvori hand kand. I øvrigt nest beste Velstands ønske, samt flittig Hilsen fra mig og mine, er Jeg etc.

Attest for Monsr. Carisius d. 8de Aug. 1761.

(Kopibog nr. 3 pag. 848.)

Efter Anmodning meddeeles herved Monsr. Ferdinand August Carisius dette sandfærdige vidnesbyrd, at han i 2de Aar, som han har staaet i condition hos mig²⁾ her i Tronhiems Stift, har i alle maader opført sig, som et honet og christeligt Menneske tilkommer, og har viist ald fliid og aarvaagenhed i sine Forretninger, saa Jeg da ey har kundet andet end være fornøyet med ham, og, efterdi han nu har begiæret sin Dimission fra mig, for at reise til Kiøbenhavn og sustinere Examen juridicum, saa har Jeg ey kundet nægte ham samme, men forønsker ham velyndere og venner, som kunde være ham behjælpelig til at forfremme hans Studeringer.

956. Kopibog nr. 5 pag. 514.

1761 5. Septbr. Blev ogsaa efterfølgende Bryllups Brever skrevne: til Capitain Ramsharts Enke-Frue, til Frue Majorinde Collin, til Hr. og Madame Bernhoft, og til Hr. Dreyer, allesammen til Støren, og bleve betalte paa Post-Huuset: Iligemaade ogsaa samme dato 2de Bryllupsbreve til Christiania, sc. til Monsr. Lie³⁾ (Hr. Ole Lies Fader) og til Madame Sønnerborg⁴⁾ (Jomfrue Sønnerborgs Moder), hvilke ogsaa bleve francherede.

1) Se nr. 237 ovfr., smlgn. nr. 437 og 461 ovfr.

2) Han havde i et par aar været G.s amanuensis.

3) Stephen Lie.

4) Maren Gunnerus, en søster af G.s fader, se nr. 22 ovfr.

957. Kopibog nr. 5 pag. 516.

1761 5. November til Major Holch, Hevne.

Det som D. velbaar. i seeneste ærede Skrivelse behager at mælde om, angaaende Seminarium, kan jeg ikke directe gaae ned med til Missions collegium, men, om jeg ellers i andre tilfælde kan være D. Velbaar. til nogen tjeneste, skal det være mig en Fornøjelse. Jeg skulde have haft den ære, at have inviteret D. Velbaar. tilliige med Frue Kiereste til Hr. Ole Lies Bryllup, som stoed paa min Gaard Berg her i høst, men eftersom tiiden blev saa kort berammet, og Hr. Lie hastede saa meget paa Brylluppet, saa havde det været umueligt inden saa kort en tiid at komme herind. Imidlertid er det mig en meget stor Fornøjelse, at Deres velbaar. med Frue Kiæreste vil bæere mig med Deres Nærværelse, og udbeder jeg mig, om det var mueligt, at det maatte skee for Juul, thi efter Juul, saasart Føeret begynder for alvor, reiser min Svoger og Søster Carisius tilbage til Christianssand igien. Jeg er iøvrigt, nest min ærbødige compliments Avleggelse for D. velbaar. og Frue Kiæreste fra min Svoger, mine Søstre og mig selv med største Høiyagtelse etc.

958. 1761 7. Nov. fra Capt. C. F. de Fontenay¹⁾, Kjøbenhavn. (StA.)

Høy Edle etc. Hr. Biscop. Deres meget ærede af 11. Julij haver ieg ike kundet strax besvare, siden ieg haver været fra værende den gandske Sommer, maa derfor udbede at blive unskyldt derfor, deres Frue Søsters Søn Brohier staaer i Vores Rulle som Vollontair med No. 21, mens maa der hos have den Ære at underrette deres høy Erverdighed, at ingen enciennitet er Gyldig i Siøe Cadet Choret, mens de beste og videst avencerede udj deres lærdomme og Erfarenhed, gaaer for alle andre i avancements, alt-saa bliver det vel det beste, at Deres Frue Søsters Søn kommer til Kiøbenhavn til foraared, for at stræbe paa Accademiet at gjøre sig habil, siden han dog allerede har alderen, hvad depechen angaaer, som betalles til Canseliet, faer deres Høy Erverdigheds

¹⁾ Carl Frederik de Fontenay, f. 1723, 1753 kaptein, 1757—70 chef for søkadetkompagniet, 1758 kommandørkaptein, 1766 kommandør, 1766 vice-admiral og 1790 admiral, døde 1799.

Commissionair nok at afgjøre med Justitzraad Wium som Canseli forvalter, det er ellers usædvanlig at sligt bliver eftergivet, eller udstædet Gratis. Jeg har i øvrigt den Ære med Høy agtelse at forblive Deres etc.

C. F. de Fontenay.

959. Kopibog nr. 5 pag. 517.

1761 7. November til Secretair Henningsen.¹⁾

Da Skipper Jens Rasmusen nu ligger færdig at sejle herfra Tronhiem til Kiøbenhavn, tager jeg mig den Frihed med ham at tilsende D. Velbyrdigh. nogle faae norske producter, som ere 1 Pakke med Rav og Rekling, 1 Anker med Multebær Grød og 1 Træe med Sild, mærkede med H., hvilket jeg vil ønske, at maatte komme vel frem til D. velbyrdigh. Fornøyelse. Av Hr. Etats-Raad Suhm er mig berettet, at Skifte-retten har anlagt Proces imod Regiærings Raaden. Boghandler Sgr. Pelt²⁾ har opsendt mig en Regning paa nogle Bøger, som jeg av ham haver faaet, stor 129 rdr. 14 skill., for hvilken Summa jeg nu ved samme ovenmeldte Skipper i et Brev tilsender ham min Anviisning paa D. velbyrd., hvorføre jeg herved udbeder mig, at D. velbyrd. vil være saa god, paa mine Vegne at udbetale til ham de ovenmeldte Penger, dersom det, som jeg meener, lader sig gjøre.

Depechen for Johannes Matheus Brohier, som cadet surnumerair ved Søe-etaten, hvortil han blev udnævnt 1758, ifølge av hans Excellence Hr. Geheime-R. Holstens Brev til mig i Christiania, vilde D. velbyrd. behage at indløse av Krigs-Cancelliet, og mig at tilsende. Jeg er etc.

960. Kopibog nr. 5 pag. 517.

1761 21. November til Hr. Lie.³⁾

D. V. Skrivelse de dato 30te octobris⁴⁾ passato har jeg erholdet tilligemed det tilsendte, for hvilket jeg herved haver at takke forønskende Dem Fornøyelse i D. Egtestand og bestandig Vel-

1) Se nr. 307 flg. ovfr.

2) Smlgn. nr. 294 flg. ovfr.

3) Se nr. 22 ovfr.

4) Er nr. 457 ovfr.

gaaende. Hvad sig Gelden anbelanger, saa har det gode Veje dermed, og bier jeg gjerne, indtil D. V. seer sig Leylighed at sende mig Pengene, Naar jeg kun kan faae dem til Nye-Aar, da jeg Selv haver nødvendige udgifter. Iøvrigt, næst flittig hilsen til Dem og Kiæreste fra mig og miine, er jeg etc.

961. 1761 7. dcbr. fra Merte C. sl. Gunnerus, Brevig.¹⁾ (StA.)

Høyædle og høy Erwerdige Her biskaab, hiertte aller kiæreste broder. Jeg ved at Den bedrøvelige omstendighed ved her paast-Mæster Chræsti²⁾ Er Min kiære broder, og svaager Med kiæreste, og søster Bræer³⁾ bekient, Den aller høyeste som den tid rædet Mig som En brand ud af ilden og der ved sætte Mig udi den største siæls og liiv fare Da ieg boede Det næste hus ved ilsvaade huset og blev aapraabt af min søven klaaken 12 om naten Da ilden allerede stod i Mit hus og tog ieg flugten Med Mine smaa børn, aaver paa øen til præsten, ieg kaam aldrig i Mit sækamer Mere, Men Mine Drakist skufer fik ieg ud Med Mine bæste gang klæder udi som stoed udi En anden stue her var for Mig ingen berging uden livs fare, Mine børn og ieg vare ganske Nøgne for gang klæder af alle haande, Men nu Gud ske tak Er af Mine søskende bleven forsynt som aaver Deris formue, her iustidsraad Anker⁴⁾ har sent Mig penge 30 Daler og andre smoke faalk, saa ieg gud ske Laav Er fornøyet Med det som herren Deller til Mig gud være Laav ieg fik Min hilsen igien, som var j Een slet stand j ser af forskrækelse, Min liden velfærd tenker ieg Minst paa naar ieg betragter at hafde ike herren sent Min naboe kone og raabt Med Et stort skrig, ræd ier liv, hafde ieg brænt inde Med børn og pige, ieg Er og glad at ieg ike Er nogen Mand 2 skill. skyldig ifald ieg skulle Døe som Den vise gud best ved Min tid, Eftter di Jeg Er nu saa sterk under herrens tugtende haand, troer ieg han

1) Besvaret d. 19. decembris 1761 (Gunnerus' paaskrift).

2) Hans Chrystie, postmester og skibsreder i Brevik (S. Høeg, Familien Wesseltøft, s. 18).

3) d. e. Stine Brohier.

4) Christian Ancher, f. i Land 1711, død i Kristiania 1765, kjøbmand i Kristiania, 1754 justitsraad (W. Lassen: Norske Stamtavler I 92).

iør En god Ende til Mit bæste, og dette troer ieg at han inu hielper Mig for Mine smaa børns skyld, om ieg lengere skal leve, jeg Er blant de andre brand lidende anført for 5 hunder rix daller, og har vi samtlig iort ansøgning om colegt til vaar skades hielp, Men her siges vi faar det ike, ieg har iort Mig ald umag for at faa nogen pensioen af paast kasen, og troer ieg Min kiære broder og dertil har iort sit ved Di som der udi har noget at sige, herren læge nu sin velsignelse til Dette verk, at ieg kunde faa noget vist at leve af, I sær da ieg nu skal betalle aarlig for Nilses kaast og klæder. Mine velyndere her ære nu i stoer fatigdom, 6 af (dem) som var Mig gode vert aar Eftter Min salig Mans død Men alt Dette kan herren aapræte ved sin velsignelse, for nærværende tid Er ieg Med børn hos Maanseur Iørgen Christie for vintteren, uden betalling, Men til saamern faar ieg til sel at begynde og sætte boe, og dertil faar ieg og vel ved herrens haand noget; ieg Er Meget Længsel fuld Eftter at faa, brev fra Min kære broder og de andre kære venner, ieg har sandelig ike rolighed I Mit sind før ieg faar brev fra dem, herren velsigne Min kiære broder i sit høye Embeede og give ham Megen naade og velsignelse, og Lætte under hans byrde. Gud ved vor inderlig, ieg ønsker hans omstendighed Maatte blive ham til faarnøyelse. Hierte broder stræb til at faa sig En troe Med hielp ieg Mener En from og fornuftig kone, saa blev hans byrde Der ved lættet, og hans velfærd befordret, ieg som sel har haft En kiærlig ægte ven og for Mig s(aa) høyt savnet, for trolig omgang kan best sige D(et). Det Er i dette Liv En befordring til Det evige gavn(?). Gud unde aas samtlig Den glæde snart at høre, ieg troer at søster Carisius Med kiæreste og søster Bræer ikke lidet derved glædet sig, nu gud velsigne ham Med alle sine, ieg Med Mine smaa hilser Dem alle og ønsker at herren vil bevare Dem alle fra at komme udi den svære nød som ieg har prøvet, ieg beder Da som altid at være recomanderet, og Er og Med Me-gen ærbødighed høyædle og høyærverdige her biskaap Min aller kiæreste broders ydMyge tienerinde Merte C. sl. Gunerus.

962. Kopibog nr. 5 pag. 518.

1761 19. Decembris blev — — — til Madame Gunnerus i Brevig skikket en Banco-Seddel paa 10 rdr., hvis Nummer var 32507.

963. Kopibog nr. 5 pag. 519.

1762 16. Jan. til Madame Lie.¹⁾

For kiære Søsters gode Intention med at tilsende mig levendes Ryper, takker jeg skyldigst, men de døde allesammen paa vejen; dersom nu Kiære Søster atter en anden Gang skulle faa nogle av dem levende, vilde det blive best, at de beholder dem en Tid lang hos sig at venne dem til føden, og at de om Sommers tid vilde skikke dem hid. Naar der forefalder saadan vacantce, hvorved jeg kan være til nogen Tieneste, skal jeg hiertelig gierne gjøre det, men endnu er det fortiligt at tenke derpaa. For Kiære Søsters nyaars Gratulation har jeg høylig at takke, forønskende i lige maade Kiære Søster og Kiæreste et lykkeligt Nytaar. etc.

964. 1762 21. Juni fra J. H. Monrad²⁾, Eidanger Præstegaard. (StA.)

Høiædle etc. Hr. Biskop! Jeg maae herved nødes til at anmælde det dødsfald, som sidstleden den 17. Junij skjede med Deres Sal. Broders Enke Mad. Gunerus, hun har efterladt sig 3 smaae børn, hvorav den ældste Søn er i Christiania, den 2den Søn og Datter er indtil viidere indtagne av Hr. Finkenhagen, men da De nu ere blevne baade fader- og moderløse, og ere adspredde blant fremmede, er det jeg i sær herved vil tage mig den frihed at forestille Deres tarv, hvortil jeg ikke har nødige at bruge mange opmuntringer, i hensigt til, at D. H., som den nærmeste og fornemste blant Deres paarørende, selv bær den kiærlighed for Dem at ikke lade Dem blive forladte, alleene jeg maae udbeede mig Deres behagelige villie, om eller hvem av Dem De befaler enten selv at tage til Dem, eller paa anden maade at forsyne, da vi skal gjøre os umage for at overtale de andre venner av familien til at forsørge de 2de andre; Saa vidt som vi kand indsee, har hun, uagtet den lidde skade ved ildebranden i Brevig, dog efterladt sig

¹⁾ Helene, f. Sønderborg, G.s søskendebarn, se nr. 22 ovfr.

²⁾ Se nr. 949 ovfr.

noget til Børnene, i det mindste til deres Klæder, som rigtig skal blive Dem tildeelt. Jeg henlever med aller største høiagtelse etc.

J. H. Monrad.

965. 1762 21. Juni fra Johan Fr. Monrad¹⁾,
Gjerpen Præstegaard. (StA.)

Højædle etc. hr. Biscop. At D. H.s Salig Broders hr. Petter Gunneri Enke til stor Sorrig for hendes efterladte smaae Fader- og nu tillige Moderløse Børn, er ved døden avgangen, er det jeg hermed allerydmygst vil have d. h. indberettet; Boet efter hende er strax dødsfaldet var skeet taget under forsejling d. 18. hujus, og registreringen og vurderingen bliver, vil Gud, paa førstkommende Fredag, saa snart Begravelsen er over, foretaget, imidlertid vil jeg have den ære samme for D. h., som de smaae umyndiges nærmeste fødte Væрге bekjentgiort, og tillige udbede D. h. gunstigst vil behage at være forsikret om, at alle ting, indtil nærmere ordre fra dem indløber, lovlig og retsindig skal blive behandlede, og vil det vel blive raadeligst at alle ting joe før joe heller bliver til auction exponeret at mand siden kand see, naar gjelden bliver fra-draget, hvad til deelning for Børnene kand falde. — Jeg har den Ære stedse at blive etc. Johan Fr. Monrad.

966. 1762 4. Aug. fra Berent Heide, Bragnes. (StA.)²⁾

Højædle etc. Høy Gunstige Hr. Biskop! Siden den tid ieg som korteligst hafde den Lyke at see og opvarte D. H. paa sin Reyse til Trundhiem her udi mit huus, har det behaget Gud ved Døden at fraskille os Deres Kiere sal. Broder og vores Elskelige Svoger, der efter nu sistl. 18. Junj, som vel og allerede af Hr. Finken-hagen er bleven indberettet, henkaldet hans efterladte Enke vores Sal. Søster³⁾, Ved denne saa Sørgelig Skilsmisse er nu Deres efterlatte 3de smaa umyndige Børn baade Fader og Moder Løsse, Herren forbarne sig over Dem og andtage Sig samme til forsorg, Disse Stakels Børn bestaar af 2de Sønner og 1 Datter, Een Søn

¹⁾ Se nr. 950 ovfr.

²⁾ Besvaret d. 23. Octobris 1762 (G.s paategning). Se nr. 968 nedfr.

³⁾ Heide var gift med hendes søster Maren Dorph.

nafnlig Niels Dorph Gunerus gamel Omtrent 11 aar, har nu i $2\frac{1}{2}$ aar freqventeret den Latinske Skoele i Christiania, og lige indtil Hr. Apoteqver Hagen, som er gift med hans Moster¹⁾, nu i foraaret flyttet fra Christiania til Soleur, hvor hand nu har taget Boepæl, der har haft sit opholds Stæd. Siden er hand efter accord af sin sal. Fader overleveret udi Logement hos en Guldsmed ved Nafn Niels Hougaard hvor hand endnu er, Men hvad Raad skal nu for eftertiden blive for ham, at kunde fuldføre denne Vej, hvilket begge hans sal. Forældre saa inderlig ønsket og adtraade, uden saa er Gud vil bevæge D. H.s hierte til at andtage sig den Sag, Kand min inderlige Og hiertelige forbøn formaae noget, Beder ieg underdanigst D. H. af forbarmende Kierlighed for Guds og Deres sal. Broders Skyld vil andtage og til Sig tage denne Lille Dreng til forfremmelse i den Vej hand har begyndt, thi uden Deres hielperige haand her udinden seer ieg ingen udveje for ham, Finder denne min Ansøgning bifald, og det saa maatte behage D. H. at resolvere, tenker ieg bringeren af dette Sr. Fischer, en meget skikkelig Persohn, som er henreyst i Ærinde for at accordere sig Station som Chirorgus, komer strax her tilbage, og endnu mueligens i høst igien fortsætter sin Reyse, bliver at formaae til at tage Drengen med sig under opsyhn, og var dette den sikreste maade paa hvilken hand kunde Transporteres, ieg udbeder her om Deres Gunstige Resolution, og ingenlunde paatviler jo samme bliver til Barnets bæste og vores trygge Glæde.

Den anden Dreng Nafnlig Erasmus gamel 6 aar er tillige med Pige barnet Anna Maria 9 aar gamel, for nærværende tid andtaget af Hr. Finkenhagen, Men om begge har ieg haft brev, hand ønsket at Mand med Dem snart maatte faa anden Lejlighed, Angaaende den lille Erasmus, da lige som ieg har været aarsaget at besvære D. H. med Ansøgning for den smaa Niels, bliver ieg i lige maade nødsaget at Suplicere hos Hr. Cammerraad og Tolder Caretius²⁾ om at tage til Sig og drage omsorg for Erasmus, og vil ieg haabe Gud Selv dertil legger Velsignelse og fremgang, Derimod er Pigen gjort 3de tilbud, Nemlig af Svoger Hagen, Hr.

1) Se nr. 951 ovfr.

2) Se indledningen til dette afsnit.

Sorenskriver Michelsen, som er gift med sal. Søster Gunerii Sødskendebarn, og Endelig melder Hr. Finkenhagen mig, at nogle gode Vener i Brevig har besluttet at bekoste hendes opdragelse hos Jomfrue Stuberne i Christiania, hvilken af disse Mand udvælger, kand ieg ikke denne gang melde, imidlertid er alle andtagelig og goede.

I hvor gierne ieg Selv ønsket at kome disse smaa Stakler til hielp, kand det ej skee paa anden maade end som ved Recommendation hos de Meer formaaende Vener, thi mine omstendigheder tillader ej at gjøre hvad ieg af hiertet ville, desuden er ieg af Gud velsignet med 5 smaa Børn, og vil ej Lykes at sætte andre der i mellem, Jeg udbeder derfor endnu som før D. H.s godhed for Lille Niels, Gud selv bevæge Deres hierte for ham, det ønsker den som med underdanig Submission forbliver etc. Berent Hejde.

967. 1762 27. Septbr. fra Johan Fr. Monrad,
Gierpen Præstegaard. (St.A.)¹⁾

Høyædle etc. hr. Biscop! D. H.s Salig Broders hr. Petter Gunneri Enkes Dødsfald har jeg forhen givet mig den ære at indberette, Deres Søster har og, i D. h.s fraværelse, bæret mig med sit svar av 3die Julij indeværende aar. Skiftet er til endelig avgjørelse, om mueligt, berammet til den 21. oct. førstkommende; ved auctionen den 20. Julij er Sterboets løsøre udbragt til 711 rdr. 3 mrk. 10 skill., hvorav formodes det meste, naar gjelden er bleven betalt, skulde blive Børnene til Beste, av dem var de 2 yngste nemlig datteren og Sønnen Rasmus hos hr. Finchenhagen i Brevig, intil Datteren for nogen tiid siden er kommet til Bragernæs, Sønnen Rasmus har hr. Tolder Carisius i Christiansand forlangt til sig, men av Mangel paa Lejlighed er han endnu ikke der hensent; men med Sønnen Niels bliver den største vanskelighed, han har hidintil gaaet i Christianiæ Skoele, og været i hr. Finchenhagens Søsters huus, men da hun skal fløtte fra Christiania, saa bliver Spørsmålet, hvor han skal hen, uden betaling bliver han vel ikke av nogen andtaget, og til Logement, Klæder og ophold

1) Besvaret den 23. octobr. 1762 (G.s paategning). Se nr. 969 ndfr.

vil renten af hans ventende arvepart vel ikke nær blive tilstrækkelig, imidlertid vil jeg ydmygst have mig udbedet D. h.s tanker, hvorledes han finder for godt med ham skal foretages, som jeg ønskede d. H. joe før joe heller gunstigt vilde behage at ordinere. Jeg har den ære stedse at forblive etc.

Johan Fr. Monrad.

968. Kopibog nr. 5 pag. 535.

1762 23. Oktober til Sr. Berent Heyde paa Bragnæs.

Blev skrevet, at jeg gjerne vilde imodtage min Broders Søn Niels Dorph Gunnerus, og betale Reysens omkostninger her til Tronhiem, naar Sr. Heyde ikkun ved sine venner i Xstiania vil foranstalte hans Reyse med en god og sikker Leylighed.

969. Kopibog nr. 5 pag. 536.

1762 23. Oktbr. til Provst Joh. Fridr. Monrad i nedre Tellemarken.

Blev takket for hans Efterretninger¹⁾ ang. min Sal. Broders Peter Gunneri Enkes Dødsfald, og blev mædet, at jeg allerede, av denne Dags dato, har tilskrevet Sr. Berent Heyde paa Bragnæs, at jeg vil imodtage hendes lille Søn Niels Dorph Gunnerus, og betale Reysens omkostninger, naar ikkun Monsr. Heyde ved sine venner i Xstiania vil foranstalte hans Reyse her til Tronhiem med en god og sikker Leylighed, hvor Barnet kunde faae den fornødne tilsyn og Pleye. Den liden Arv, han kan vente sig, som kunde være tilhielp til Klæder for ham, er D. V. saa god at see mig siden ved Leylighed tilstillet.

970. Kopibog nr. 5 pag. 539.

1762 4. Decbr. til Secret. Henningsen.

(NB. Dette brev laae indsluttet i Hr. Jac. Lunds brev, som her neden for kan læses).²⁾

Blev mædet, at jeg allerede havde erholdet den til ham fra Hamburg adresserede Paque, og blev takket for de tilsendte syltede Sager. Hvad min Søster-søn Johan Math. Brohier angaaer,

1) Se nr. 967 ovfr.

2) Er nr. 279 ovfr.

saa bliver det vel best, at D. velbyrdighed betaler de Regninger, som av vedkommende indgives til hans Fornødenhed, undtagen udgifterne til Academiet, hvilke D. velbyrdighed selv best kan skiønne, om de ere nødvendige. — — — Jeg er etc.

971. 1762 8. Decbr. fra Johan Fr. Monrad, Gierpen. (StA.)¹⁾

Højædle etc. hr. Biscop. Den 25 Nov. næstavvigte blev Skiftet efter d. h.s Salig Broders avdøde Kjæreste sluttet, det heele Boes Massa beløb sig til 728 rdr. 3 ort 11 skill., hvorav, da gjelden var fradraget, blev igjen til deelning imellem Børnene 484 rdr. 2 ort 8 skill., av hvilke hver Søn fik paa sin arvepart 193 rdr. 3 ort 8 skill. og datteren 96 rdr. 3 ort 16 skill.; for den ældste Søn Niels Dorph Gunnerus, som d. h. har været saa gunstig at andtage, have vi andsadt d. h. til Formyndere, og den ham tilfaldende arvelod skal, saa snart mueligt, blive tilstillet, hvornæst jeg har den ære etc. etc.

Johan Fr. Monrad.

972. 1763 7. Febr. fra Johan Fr. Monrad, Gierpen. (StA.)²⁾

Højædle etc. hr. Biscop. Jeg har forhen givet mig den ære og tilmeldet D. H. Skiftets slutning og udfald efter Deres Broders avgangne hr. Petter Gunneri efterlatte Enke; da Skiftet den tiid d. 25. Nov. blev sluttet, blev og iblant andre Regninger indgivet og gjort udlæg for 14 rd. 34 skill. til Niels Haugaard i Christiania, som han fordrede for Sønnen Niels Dorph Gunnerus, der er i hans huus, og hvilke han havde tilgode til 21. oct. 1762; nu fik jeg atter fra ham i gaaer med Posten brev og regning hvorefter han for 16 uger, fra 21. oct. til indeværende aars 10. Febr., som er 16 uger, fordrer ugentlig 3 ort 8 skill., til beløb 13 rdr. 1 ort 8 skill., hvilke tretten rixdr. 32 skill. han formener kunde avdrages av hans arve Part, og han forlanget sig udbetalt; men da arven har ligget og ligger her hos mig, saa har jeg svaret ham at samme indtil viidere faaer beroe, til nærmere ordre fra d. h. indløber, allerhelst om det skulde endnu vare længe før han blev avhentet, da alt for meget av arven kunde medgaae. Jeg har den ære etc. etc.

Johan Fr. Monrad.

¹⁾ Besvaret den 5te Martii 1763 (G.s paaskrift). Se nr. 973.

²⁾ Besvaret d. 5te Martii 1763 (G.s paategning). Se følg. brev.

973. Kopibog nr. 4 pag. 14.

1763 5. Marts til Provst Monrad paa Gierpen.

Blev takket for de meddeelte Efterretninger ang. Skiftets Slutning efter min Sal. Broder Peter Gunneri Enke, og ang. Børnens Arveparter. Den regning, som Niels Haugaard i Xstiania har indgivet til D. V. for min Brodersøns Niels Dorph Gunneri Logement og underholdning fra 21de Octobr. 1762 til 10de Februar. 1763, stor 13 rdr. 32 skill., efter 3 ort 8 skill. ugen, vil D. V. være saa god at udbetale af hans lille Arvepart.

974. 1763 5. Marts til Monsr. Hejde paa Bragnæs.

Blev gjort Anmodning, at han, for at menagere min Brodersøns Niels Dorph Gunneri lille Arvepart, der ikkun beløber sig til 193 rdr. 3 ort 8 skill., vil være af den Godhed, at tage ham sit Huus, indtil der kunde gives nogen Leylighed enten til Lands eller Vands, med hvilken han kan komme her op til Tronhiem.

975. 1763 13. April fra B. Hejde, Bragnes.

Højædle etc. Hr. Biskop. I Daglig Vente paa Chirorgi Fischers ankomst fra Kiøbenhavn for at faae afgjort om ieg med ham kand faae Lille Niels Gunerus i følgeskab og der om under et at kunde give raport, eller og indhente ordre med hvad Lejlighed eller paa hvad maade hand bæst kunde bortsendes, Har ieg til denne tiid indeholt med skyldigst Besvarelse paa D. H.s Gunstige Skrivelse under 5. Martij sistl.¹⁾ Men da hand efter Beretning med sidste post ej endnu paa Een Maanets tiid kand forventes, Maae samme til Videre henstaae, Imidlertid giver ieg Mig den Ære at melde, det ieg allereede føren Deres Høj-respective mig indløb hafde resolveret Selv at afhente og til mig tage Lille Broder Niels, hvorom den ham af Hr. Cancellie Raad og Rector Hersleb meddelte indlagde Attest, giver oplysning; Jeg glædede mig ved de goede Skudsmaal hans Lærere gave ham, Men Misnøjed over ieg fant ham ilde Logered og under saa slett opsyhn, at det var paa den høye tiid Mand fik ham derfra, Med hans Vært Mr. Haugaard opgjorde ieg for hans Logement og betalte det resterende efter

¹⁾ Se foreg. brev.

vedfølgende Qvittering fra 10de til 24de febr. med 6 ort 16 skill., saa derpaa nu intet Skyldes, efterdi Hr. Prousten Monrad efter bemelte Haugaards sigende hafde betalt den sidste Reigning fra 21 Oct. 1762 til 10 febr. sistl., Stoer 13 rd. 32 skill. og dertil fundet Lejlighed af nogle, siden Skiftets Slutning og Skeede deeling, indkomende Collect-Penge, hvor af hand har taget samme.

Ved hans Dimission fra Skoelen imodtog ieg det tilgodehavende Stipendium fra 1 Maj 1762 til primo Martij 1763 med 12 rd., der af betalte ieg som melt Logementet og til Hr. Magister Hammer¹⁾ som hand hafde udlagt til Skoe og Klæder 3 rd. 20 skill., det øfrige med meere vil medgaae til de endnu høyt fornødne ting, da hand Stakels Barn der til i mange maader er trængende, Imedens hand endnu er og skal være under vores opsyhn, har ieg resolveret, paa det hand ej skal spilde tiiden unyttig, at lade ham her frequentere Reigner og Skriver Skoele, anden Lejlighed til undervisning har vi ikke paa dette Stæd, Med hans Latin maa nu hviile, hvor fore ieg ville ønske hand baade vel og snart var under D. H.s Egen disposition, Saa hastig Sr. Fischer her ankommer, skal ieg tale med ham, og saa indberette om hand ved den Lejlighed kand kome af Stæd, eller i Mangel deraf forvente D. H.s nærmere foranstaltning. Ieg recomanderer mig etc. etc.

B. Hejde.

976. 1763 23. April fra general F. C. Rosenkrantz²⁾,
Kjøbenhavn. (StA.)

Høyædle etc. Herr Biskop! Paa D. H.s meeget ærede skrivelse af 2den huius, haver ieg ikke villet efterlade udi tienligst giensvar at formelde, at det haver været mig kiært at Deres Søster-Søn ved seeneste avancement udi Cadet Compagniet kom i virkelig Gage; og tvivler ieg ikke, at han io ved sin Fliid gjør sig fremdeeles værdig til viidere Forfremmelse. Det skal være mig en Fornøjelse om ieg kan formaae noget til hans Avantage, for derved at viise D. H. den særdeeles Consideration med hvilken ieg forbliver etc. etc.

F. C. Rosenkrantz.

¹⁾ Even Hammer, se nr. 742 og 790 ovfr.

²⁾ Frederik Christian Rosenkrantz, f. 1724, 1763 overkrigssekretær for søetaten, 1767 geheimeraad i konseillet, 1784—88 statsminister, døde 1802.

977. Kopibog nr. 5 pag. 541.

1763 30. April til Hr. Secret. Henningsen.

Blev skrevet om, at han vilde annamme og imodtage min Søstersøns Johannis Mathæus Brohiers Gage, som nu virkelig Sæe-Cadet. Dernæst blev Secretairen anmodet om, at give mig Efterretning, om hand paa Academiet har frit Logement, Brænde og Mondur; thi, hvis saa er, formener jeg, at hans Gage nok kan være tilstrekkelig til hans kost om ugen.

978. Kopibog nr. 4 pag. 50.

1763 9. Mai til Kjøbmand Bernt Hejde paa Bragnes.

Da jeg, som bekjendt, forhen har resolveret at tage min Broder Søn N. Dorph Gunnerus hid til mig, og der nu forefalder Lejlighed til at afhente ham med nærværende Borger her paa Stædet, A. Wefsen, som medbringer Brevet, udbeder jeg mig den Tjeneste, at De vil forsyne bemelte min Broder Søn til Reysen og i Guds Navn afsende ham med ovenmelte Jægtskipper. Deres kjerlige Omhyggelighed for ham saavel som Deres Artighed og mod ham til denne Tid beviiste Velgjerninger aflegger jeg hermed min skyldigste Taksigelse for, med Tilbud, at hvad nye Bekostninger der paa ham til hans Rejse bliver anvendt, skal jeg med all Redebonhed afbetale, naar Efter-Retning indløber, hvad samme udlæg beløber sig til. Næst all Velstands Ønsker er jeg med Hengivenhed etc.

979. Kopibog nr. 5 pag. 542.

1763 31. Mai til Cad. Joh. Matthæus Brohier (med Baade).

Det er mig kjært, som jeg fornemmer af din Skrivelse, at du er ved helbred, og skal det meget fornøye mig, at du er saa flittig, som du selv skriver. De prøver, du sender herop, vil bevise det. Du maa endnu en tid blive i det logement, hvor du hidtil har været, indtil jeg nærmere faaer delibareret derom med hr. Secret. Henningsen. Jeg har saa kjerligt at hilse dig fra din Søster Lisa. Din Søster Agatha ventes nu og med det første herop. Jeg vil have dig Dyd og Forstand paa beste Maade recommenderet, thi saaledes kand du have godt haab, da jeg med megen Kjerlighed er og forbliver din hulde morbroder.

980. 1763 1. Juni fra B. Hejde, Bragnes. (StA.)

Høyædle etc. Hr. Biskop! I Steden for at vente den forhen omskrevne Chirorgo Fisker tilbage fra Kiøbenhavn, er fra ham med sidste post indløben brev til hans Kieriste om at kome der ned, sluttelig for at holde Bryllup i Broderen Hr. Prebstes huus, og efter hendes formeening, siden at gjøre en tour til hans Vener i Tyskland, saa der nu ikke vides hvad tiid eller paa hvad maade hand fortsætter Reysen til Trundhiem, I følge der af sees ingen udveje til følgeskab med Dem for lille Niels; Jeg har og imidlertid for hans befordring gjort mig all umage ved Tvende andre Reysende herfra, men har mislinget formedelst de ej kunde indrømme ham plads; Nu ved ieg altsaa ingen Raad til hans bort Reyse, giver mig derfor den ære samme ydmygst at indberette, og derhos indstille til D. H.s godtbefindende og nærmere ordre til mig, paa hvad maade hand skal komme af Stæd, enten til Lands eller om nogen af Trundhiems Jægterne her i Somer andkommer med Dem da at gaee til Vands. Jeg ønsker hans bortsendelse jo før jo heller, paa det hand ej skal forspilde sin tid og som befrygtelig forgleme den lille deel af det hand allereede har lært. Vi vil Stræbe at holde ham saa færdig at hand alle tider kand være Reede naar Lejlighed maatte falde, og vil ieg dertil afvarte Deres Gunstige ordre. Jeg henlever etc. etc.

B. Hejde.

981. 1763 11. Juni fra B. Hejde, Bragnes. (StA.)

Høyædle etc. Hr. Biskop! Til 2de Mine Skrivelser med Posten Datt. 1.¹⁾ og 8de huius ieg mig underdanigst refererer. Under Guds beskiermelse og i følgeskab med Sr. Peder Tangen Hejde vil ieg haabe Lille Niels Dorph Gunnerus overbringer dette, ieg ønsker af hierte hand maatte vinde D. H.s kierlige hierte, og at Gud vil spare Dem Livet med ham, saa gjør ieg mig forsikkert hand i tiden bliver os alle til fornøyelse og glæde, ieg udbeder Deres Gunst og recomanderer ham til det bæste. Jndlagt følger Attest fra Hr. Finckenhagen for hans Alder, og tager ieg mig tillige frihed at tilsende Liste paa hans Medbringende tøy. Min Hustrue og ieg aflegger ydmygste hilsen etc. etc.

B. Hejde.

1) Se foreg. brev.

982. Kopibog nr. 5 pag. 543.

1763 11. Juni til Hr. Lieutn. Emanuel Charisius.¹⁾

Jeg takker for deres gode Skrivelse og forsikrer paa, det skulde være mig en Fornøjelse ja en pligt at intercedere for deres kiære Broder²⁾ hos hans Exc. Græv Moltke, men da jeg for nærværende tid selv trænger til hans Exc.s Naade i henseende til en Ansøgning jeg har ladet gaae ned angaaende min beneficerede gaard Berg³⁾, saa skjønner Kre. Svoger selv, at det ikke lader sig gjøre, at jeg nu interesserer mig for nogen anden; Men kand jeg i fremtiden gjøre noget dertil, skal det være mig meget kjær. Fra Ob. Secretairen i det Krigerske Cancellie hans Exc. grev Ahlefeldt⁴⁾ har jeg faaet det Svar paa min Intercession for deres Kiære Broder, at det ei strax lod sig gjøre, men mand maatte have Taalmodighed &c.

983. Kopibog nr. 4 pag. 61.

1763 1. Juli til Hr. Hejde i Bragnes.

Efter at jeg nu paa een tid har erholdt 3de Breve fra Dem, i anledning af min Broder Søn, og tilligemed det siste⁵⁾, som Rigtig medbragte hands Attest og den bemelte Fortegnelse i Brevet, faaet Niels Dorph Gunnerus (Gud være Lov!) sund og frisk herhid den 27de Junij pass., Saa takker jeg Dem hermed mangfoldig for den godhed, De har beviist ham, og al den umage, De har havt for hands skyld, saavelsom for Deres ærede Skrivelse, forsikkrende derhos, det skal fornøje mig, om jeg kand vederlægge Deres og Dydige Kiærestes Artighed. Det indlagde Brev til Hr. Provst Monrad⁶⁾ ville De være saa god at befordre: det er angaaende min Broder Søns arv, hvilken De ville imodtage, og derfor

1) Yngre broder af G.s svoger, kammerraad og tolder H. H. Charisius i Kristiansand.

2) Ferdinand August Ch., se nr. 954 ovfr.

3) Se nr. 62 flg. ovfr.

4) Conrad Vilhelm Ahlefeldt, f. 1708, 1753 generalmajor og 1755 overkrigssekretær, 1763 general og guvernør i Kjøbenhavn, 1772 guvernør i Fredericia, 1775 i Rensborg, tilsidst kavalleriinspektør, tog afsked 1788, døde 1791.

5) Af 11te juni, se nr. 981 ovfr.

6) Er følg. brev.

paa mine vegne at qvittere, samt paa hvilken maade De selv best synes, samme til mig at remittere, hvorfor jeg end ydermeere vil blive Dem forbunden.

984. Kopibog nr. 4 pag. 62.

1763 1. Juli til hr. Provst Monrad.¹⁾

Da det nu er kommet dertil, at min Brodersøn lykkelig og vel er kommen hid, og jeg allerede tilforn har erholdet Efterretning fra D. V., at bemelte min Broder Søn N. Dorph G. er en Arvepart tilfalden, som kunde være en liden Hjælp for ham til Klæder, vilde D. V. være af den Godhed og remittere mig samme arvepart, som best lader sig gjøre ved mons. Hejde paa Bg.²⁾, hvis Kvittering derfor ogsaa skal validere.

985. Kopibog nr. 5 pag. 545.

1763 6. Aug. til Hr. Secret. Henningsen.

Blev takket for hans Omhyggelighed etc. for Johan Matth. Brohier, hvilken formodentlig alt befandt sig paa Cadet-Academiet, da det blev best, at en Seng blev leiet til hans Tjeneste(?). Secretairen blev ombedet at betale til Madme Clements, om hun havde noget til gode for Huslye og Spise; det mellemværende skulde rigtig, naar Regning indkom, blive betalt; han skulde og imodtage af Pelt³⁾ de forlangte Tegninger og opsende dem med lejlighed. (4 rdr. maanedlig bliver betalt for Brohier).

986. Kopibog nr. 5 pag. 545.

1763 20. Aug. til hr. Secret. Henningsen ved det guineiske og westindiske general Told- og Rente-Cammer-Collegio.

Det gjør mig ondt, at Der. Velbaarenhed har saa megen bryderi af Clemet og hans Kone. Jeg har aldeles ikke med anden aftale betinget Logement og Spise for min Søsters Søn J. M. Brohier hos de folk, end at jeg vilde give 100 rdr. for ham om aaret efter advenant eller 8 rdr. 2 ort maanedlig. Jeg kand altsaa ikke forstaae, hvad grund Clemetis Kone har til at forlange $\frac{1}{4}$ Aars Opsigelse,

¹⁾ Se nr. 950 ovfr.

²⁾ d. e. Brag(er)nes.

³⁾ Se nr. 297 flg. ovfr.

allerhelst siden denne omstændighed er hende endog udtrykkelig bleven sagt, at bemelte min Søsters Søn ikke længer skulde have logemente og Spise hos hende, end til hand kom i Nr. og kunde faae stæd paa academiet, og dette var hende Opsigelse nok. Skulde hun beraabe sig paa, at andre paa mine vegne have gjort anden aftale med hende, da ved jeg ikke deraf, og paastaaer, at samme skal fremvise ordre og Commission fra mig. Desuden har jeg skrevet min Søsters Søn til, at hand maatte lave sig til at flytte ind paa academiet, og har ingen anden gjort ophold deri, end Clemetis Kone ved sit brev til min Søster. Ellers er det nu Deres Velbyrd. vitterligt, hvad der tilforn er skrevet i den Sag, saasom min Søsters seneste brev gik uforseiglet under Deres Couvert. Naar jeg faaer see Regningen paa det mellemværende, skal jeg prompte remittere pengene til at afbetale den; dog beder jeg, at de ikke vil betale nogen illiqvid gjeld for min Søsters Søn uden mit nærmere Samtykke.

Boghandler Mengel¹⁾ har en 2 à 3 gange sendt mig en skreven Fortegnelse paa saadanne bøger, som mand kand faae kjøbt i Kh., deriblandt J. Bauh: hist. plant. 3 vol. in fol. cum fig. Kunde Deres Velb. faae den kjøbt for civil pris og endnu i denne høst opsendt ved skibsløjighed eller i Vinter paa Føret, skulde det være mig kjert.

987. Kopibog nr. 5 pag. 549.

1763 17. Septbr. til Cammer Raad Carisius.

Indsluttede vilde kiære Svoger være af den godhed at befordre til sit Stæd, thi Eyerinden har tilforn skrevet vedkommende et par gange til men intet Svar faaet. Vi lade alle med hinanden hilse kiære Svoger og Søster etc.

988. 1764 15. Febr. fra B. Hejde, Bragnes. (StA.)

Da ieg hafde den ære at imodtage Deres høy Respective under 1. Julj a. p.²⁾ blev det derved indlagde Brev til Hr. Prousten Monrad med næste Væster post her fra afsendt, Siden der efter

¹⁾ Se nr. 304 flg. ovfr.

²⁾ Er nr. 983 ovfr.

en lang tid ventet at see noget fra ham, Men da intet Svar kom, langt mindre nogen remissa af Penge, gav ieg mig den ære ved en her fra til Trundhiem hen Reysende Persohn ved Nafn Bromer samme D. H. ydmygst at indberette, Har altsaa siden henlevet i den tryghed at dette imellem Dem og Hr. Prousten var afgjort, indtil nu da ieg atter er Værdiget med Deres høy Respectivé dato 4. huius, Erfahres imod all forventning at hverken min skyldige Skrivelse ej heller det allermindste fra Prousten er Dem indløben, Sandelig det vil Smerte mig i fald D. H. Skulle Mistenke mig for Modvillighed eller efterladenhed i denne Affeire, og hafde ieg derudi deel, var det slett belønning for Deres imod Lille Niels udviste Velgierninger, hvilket ieg dog tør forsikre at alle Venner paa hans sal. Moders side tillige med mig priser og med taknemmelighed Erkiender, Det skal endnu ikke Mangle hos mig med Alvorlighed at paadrive denne Comission, til den Ende skal ieg med posten paa Fredag Communicere Hr. Prousten hvad mig er tilskreven, Skulle der paa intet blive Reflecteret, skal ieg uopholdelig pr. post indberette D. H. Udfaldet, paa det De derefter Selv kand tage de fornødne Meseurers. Angaaende de faa Bøger Lille Niels efterlod sig i Brevig, da falt der ej Lejlighed at faae Dem hid føren imod høsten afvigte Aar, og da Trundhiems Jægtene forlængst hafde været her, kand same ej føren næste Sommer ved saadan Lejlighed blive fremsendt. De Sødskende som her i Stifterne er forblevne, nemlig Erasmus hos Hr. Kammeraad Caretius og Lille Anne Maria hos min Svoger Hagen, ved ieg ikke Rettere end jo Gud skee tak Lever vel, i sær har ieg om den sidstes Velgaaende Nyelig haft efterretning, Gud see fremdeles i Naade til de smaa Fader og Moder Løse børn og Spare Livet for Dem, som har paataget sig at drage Omsorg for Deres opdragelse og Lykes forfremmelse. Jeg recomanderer mig etc. etc. B. Hejde.

989. 1764 30. Juni fra B. Hejde, Bragnes. (StA.)

Høyædle etc. Hr. Biskop! Dette skeer til Geleide af de for lille Niels Dorph Gunnerus fra Brevig ankomne og nu ved Skipper Anders Tollefsen udi en forseilet paaqe fremsendende

Bøger, Nermere skal ieg give mig den ære med posten at Skrive som i forhaanden vil indløbe, Jmidlertid ieg med Største Submission forbliver etc.

B. Hejde.

990. 1764 28. Juni fra Cathrine H. Charisius,¹⁾

Christiansand. (StA.)

Hierte Broder! Det skal være os særdeles kiert om du lever væl og er ved god hilse, vi gudskee lov her lever vel, ieg kan ike gud ful take for den forskiel i aar paa disse tider og nu, dog haver ieg havt en mine af sygdommen, men ike liget nogen dag, min mand lader dig kierlig hilse, han haaber vest du haver bekomet dine pænge som han betalte stragx her, nu er det meget længe siden vi fig brev fra dig, at vi Ræt længes der efter, og haaber du for nøyer os med din skrivelse, snart. Fra min mands broder Ferdinand²⁾ havde vi brev og lod os vide han er bleven kongelig eedsoren fulmægtig i Væstienjen med 300 Rd. lønd og frit alle ting og løvte paa ampløy med tiden, nyt er her ellers inte, vores kierlige hilsing til søster Stine, samt Agata, Elisa og Nils saa og fra Erasmus iøvrigt ønsker ieg dere alle bestandig at leve væl og fornøyet og forbliver din oprigtige og forbundne søster til døden

C. H. Charisius.

NB. lad os ændelig høre noget nyt fra dig med første.

991. 1764 4. Juli fra B. Hejde, Bragnes. (StA.)

Høyædle etc. Hr. Biskop! Efter seniste høy Respective Skrivelse under 7. April sistl., Er den paafulte Deres Vexel udstæd til Sr. Andreas Friedlieb for Summa 180 r. 48 skill. af mig promte indfried med de fra Hr. Prousten Monrad i hændehavende Niels Dorph Gunnerii Arve Midler, og er altsaa dermed komen til Endskaab og Riglighed. Her indsluttet har ieg den ære at fremsende Connossement for de med Skipper Anders Tollefsen fra Trundhiem indskibede Lille Niels tilhørende Bøger, hvor paa tillige følger indlagt Hr. Finkenragens opteigning, Ellers berettet vel, bemelte Hr. Finkenragens, som for nyelig paa sin Reyse til Slidre

1) G.s Søster Cathrine Hedvig (f. 1726, d. 1776).

2) Se nr. 954 ovfr. og Personalh. Tidsskr., 2 r., bd. 3., pag. 200 fig.

har været hos mig, at der endnu er tilbage 2de Bøger, som var udlaant, hvor til hand har føyet Anstalt, de her skal blive leveret, og naar saa skeer, skal ieg drage omsorg for ved Lejlighed igien fra mig at faae dem afsendt.

Jeg recomanderer mig og mine etc. etc. B. Hejde.

992. Kopibog nr. 4 pag. 232.

1764 8. Septbr. til Stud. Olavius Hjort.¹⁾

Af Deres Skrivelse de dato 18de Aug. pass., som jeg rigtigt har bekommet, er det mig kjært at erfare Deres lykkelige Ankomst til Kiøbenhavn, og takker jeg for den mig meddelte Efterretning om bøgerne, at de for nærværende ikke vare at faae i Kiøbenhavn, hvorfor de vilde have dem i Erindring, om de ved lejlighed skulde kunde faaes til Kjøbs og betids indberette saadant til mig. Mons. Hjort gjør mig og ret en stor tjeneste om de jævnlig besøger min Søster Søn Søe Cadetten Joh. Brohier, for at gjøre sig hans tilstand og opførsel bekjent, som de og vilde være saa god at give mig Efterretning om. Iligemaade vilde de forhøre, naar Skibs Leilighed skulde afgaae fra Kiøbenhavn til T.hjem og have den umage, at endel Packer, som efter Hr. Secret. Henningsens Beretning vente hos ham paa Leilighed, jo før jo heller kunde afsendes, da lejligheden, som ikke saa let kand blive Hr. Secretairen bekjent, maatte let forsømmes og Packerne blive forliggende.

993. Kopibog nr. 4 pag. 397.

1765 14. Novbr. til den constit. Foged paa Strinden Iver Laulund.

At jeg beboer Strindens Præstegaard og er tillige Strindens Sogneprest, kand slet ikke være Hr. Fogden ubekjendt, hvorfor jeg ingenlunde tviler paa, at De jo er saa god herefter at lade mig nyde got af det beneficio, som Præsterne allernaadigst er forundet i Consumptions Førdordningen af 22. Dec. 1761, efter hvilken jeg er frie for min Person og har ickun at svare for 1 Dreng af mine ordinaire Tjenere; thi min Søster og hendes Børn, som jeg har taget til mig i Huset og ej tjene for løn, blive og i Kraft af høistbemelte Fordr. undtagne.

¹⁾ Se nr. 285 flg. og 573 ovfr.

994. Kopibog nr. 4 pag. 305.

1767 14. Febr. til Apotheqv. Franz Peter Hagen.

For deres meget ærede av 6. Jan. sidstleden tacker jeg skyldig, og erindrer med fornøjelse det Venskab, som i gamle Dage har været imellem os, hvortil kommer en nærmere Forbindelse, formedelst min broders ægteskab med deres smukke Kiærestes Søster. Det er mig kiært, at lille Anna Gunnerus lever vel, og det er en Lykke for hende, at hun er i saa kiære Venners huus. Niels Dorph er nu i 4de lexien, tilforn har det gaaet langsomt med ham, men hand begynder nu at give godt Haab.

Jeg ønsker Dem altsaa at leve vel og næst min og min Søsters med hendes børns og Niels Dorphes Hilsen for Dem med Kiæreste og lille Anna, forbliver jeg med Consideration og Hengivenhed.

995. Kopibog nr. 4 pag. 240.

1768 7. Mai til Lieuten. Stibolt.

Da Der. V. V. har bevist min Søster Søn Brohier saa stor Godhed og antaget sig ham med saa megen Omhyggelighed for hans Velfærd og Forfremmelse, finder jeg mig højlig forbunden til at aflegge min skyldige Taksigelse, intet mere ønskende, end at jeg paa nogen maade kunde vise samme i Gierningen. D. V. V. vilde fremdeles antage sig ham som fremmed paa Stedet, og gjøre hvad mueligt er, til hans Forfremmelse, hvorved De vil forbinde mig Dem paa det højeste. Jeg er næst kjærlig Hilsen til min Søster Søn, med megen Høiagtelse.

996. Kopibog nr. 4 pag. 311.

1769 14. Jan. til Apotheqv. Hagen.

Det er mig en særdeles fornøjelse af Der. meg. ærede under 11. Novbr. at fornemme, De med dydædle Kjæreste og familie befinder sig vel, som jeg ønsker i dette nye og mange paafølgende Aar i al forønskelig Velgaaende maatte vedvare. Hvad Deres kjære Søn angaar, da skal det være mig en sær fornøjelse at kunde recommendere ham til en god station, naar han, som ej paatvivles, dertil vil habiliter sig; naar ellers nogen prædike-Condition leedig

kunde blive, skal jeg ikke ermangle derom at underrette dem. Næst at aflegge min og mines Compliment for dem og dydædle Kjæreste, samt Hilsen til min lille broderdatter forölover jeg med megen Consideration.

997. Kopibog nr. 4 pag. 244.

1770 13. Juli til S: T: Etatz Raad Horboe.¹⁾

Det var baade min Skyldighed og Fornøjelse i Betragtning af D. Velbaarenhed at bevise Deres Hr. Broder med Compagnon al den Høflighed og Godhed, som mig var muelig.²⁾ Det var mig kiært af Deres Velbaarenheds højstærede af 13. Maji at erfare, at min Brødersøn er flittig, fører sig vel op ved universitetet, og at der er Haab, at han med tiden kan blive en duelig, nyttig Mand i Staten eller Kirken. For Deres Velbaarenheds ham beviste Gunst og Bevaagenhed takkes skyldigst, og recommanderes han fremdeles Deres Velbaarenhed paa beste Maade.

998. 1770 8. Septbr. fra C. G. Seydlitz³⁾, Regentzen,
Kjøbenhavn. (StA.)

Høyædle etc. Hr. Biskop! Jeg har af Dem, medens De var Provst ved det Kongel: Communitet, nydt saa mange Velgierninger og saa megen Godhed, at jeg maatte være meget uskiønsom og utaknemmelig, i fald ikke hver en Leylighed var mig overmaade velkommen, hvor jeg paa nogen Maade kunde beviise D. H. nogen Tieneste. Jeg glædede mig derfor inderlig, da D. H. H. i den Skrivelse, hvormed De har behaget at bæere mig, har givet mig Leylighed at viise imod Deres Brødersøn, hvad jeg skylder Dem. Han har derfor ikke alleene efter Deres Begjæring faaet, som Gratist, Plads paa Regentzen hos en satt skikkelig og fornuftig gammel Studiosus, men jeg har og ladet ham, strax efter at han var som Student immatrikuleret, faae Plads paa Communitetet, som Expectans, hvilken han nu har haft i een Tiid af 5 Uger. Jeg skal og sørge for, naar den snart skulde faae Ende, at han ved første Leylighed igien kan faae en anden Plads, indtil han kan blive

¹⁾ Smlgn. nr. 130 ovfr.

²⁾ Christian Horrebøw, se nr. 191 ovfr.

³⁾ Se nr. 344 og 452 ovfr.

fixus i Februarii Maaned næstkommende Aar, hvortil jeg skal giøre mit Beste, saavidt min Recommendation til Theologum Inspectorem kan gielde. Saasnart han har faaet Examen philos: og er bleven Baccalaureus, skal jeg lade ham faae som fixus en af mine mig tilfaldende Pladser paa Regentzen. Jeg maae og sige til Deres Brodersøns Berømmelse, at han i alle Maader fører sig saa vel op, at han fortiener assistence.

Har D. H. ellers noget at befale, staaer jeg alletider til Tieneste. Jeg havde før taget mig den Frihed, at skrive Dem til, naar Deres Brodersøn ikke havde sagt mig, at De var paa Visitatz. Jeg ønsker, at dette Brev maae finde Dem frisk og sund. Jeg ønsker Dem al bestandig Velgaaende, udbeeder mig Deres bestandige Bevaagenhed, og gjør mig en Ære af at kalde mig D. H. H.s underdanige Tiener

C. G. Seydlitz.

999. 1774 16. April. Brev til Stiftsprovst Ole Irgens fra N. D. Gunnerus, Borkens Kollegium, Kbhvn. (VS.)

Velædle Velærv. og Høilærde Allerhøistær. Hr. Stifts-Provst! At jeg herved giver mig den ydmygste Frihed at opvarte Velærværd. Hr. Stiftsprovsten, beder jeg gunstig undskyldet, da en liden Kommission, Det Kongel. Norske Vidensk. Sælskab betreffende, hertil giver mig Andledning. Den 5te Tome af Sælskabets Skrifter er nu endelig saa vidt færdig, at kun min Sal. Farbroders Levnets Beskrivelse og Fortale med Dedikasjon til Hans Kongel. Højhed Prindsen staae tilbage for at slutte den. Levnetsbeskrivelsen har Hr. Kammerherre Suhm ventet fra Hr. Justitsraad Schiønning, som skal have paataget sig at udarbejde den over sin sal. afdøde Ven, og tør vel derfor haabes med det første hidsendt. Men de andre to er der endnu ikke tænkt paa, og kunde ej vel, før Bogen blev færdig. Hr. Kammerherre Suhm lader derfor sin Compliment tilmelde D. V., og bede, at De, som Sælskabets Vice Præsæs vilde have den Godhed at skrive begge Deele, hvilke jeg ogsaa ydmygt skal ønske Hr. Kammerherren eller mig tilsendte. Det synes aldeles nødvendigt, at denne Tome bliver Sælskabets Høje Præsæs tilskrevet, siden det er Sælskabets første Frugt efterat Han modtog Præsidium.

De Afhandlinger, som dette Bind udgjør, ere følgende:

- 1) Tale paa Kongens Fødselsdag ved Joh. Ernst Gunnerus.
- 2) Oekon. Afhandl. om alle de Maader, som Melken nyttes paa i Norge, ejusd.
- 3) Beskrivelse over en Norsk Snejpe og et Sødyr ved Ascanius.¹⁾
- 4) Anmærkninger ved den nye Koppodnings Maade ved D. Montin.
- 5) Om Saltgruberne i Siebenbürgen ved M. Thr. Brünnich.
- 6) Anmærkninger ved 6te Tome af Verd. Alm. Historie af Suhm.
- 7) En Sæ-Pung ved Sal. Gunnerus.
- 8) Afhandl. om Planternes Sygdomme af Fabricius.
- 9) Beretning om Agerdyrkningens Forbedring i Faaberg ved Hr. Stiftsprovsten Selv.
- 10) Planternes Indflydelse paa Smørrets og Ostens Tillavn. af Holch.
- 11) Et Par rare Fugle ved Strøm.
- 12) Berlins sædvanl. metereolog. Observ. for 1768—69.

De øvrige til denne Deel bestemte Afhandlinger af Strøm, Schnittler, etc. maa beroe til næstfølgende, da dette allerede bliver temmelig sterk, naar Levnetsbeskrivelsen kommer til, og udgjør nu 540 pag., hvilket kortelig maatte erindres i Fortalen. Til Velærv. Hr. Stifts Provsten giver jeg mig med første Lejlighed den Frihed at sende et Par smaa udgivne Afhandlinger af mig selv, som henhøre til Fædrene Landets Oekonomie, og bedes gunstig maatte optages. Imidlertid fornøyer jeg mig over denne Lykkeligste Lejlighed til at opvarte Hr. Stiftsprovsten med min skyldigste og op-rigtigste Lykønskning, og tillige betegne al den Følelse af sand Ærbødighed, hvormed etc. etc. N. D. Gunnerus.

1000. 1775 7(?) Juni. Brev til Stifts Provst Ole Irgens fra P. F. Suhm, Kbhavn. (VS.)

Høystærede Ven! Endnu er den 5 tome af Sælskabet ikke udkommet, saa langsomt gaaer det, og maae vi, under os sagt, tackke fogden Gunnerus for det altsammen. Ligeledes gaaer det med den 2. del af Gunneri Flora Norvegiæ. Dog tænker jeg at begge endnu udkommer i denne maaned. — — —

¹⁾ Se nr. 730 ovfr.